

Ростислав ХАЙНАЦЬКИЙ
здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності 201 «Агрономія»
Науковий керівник: **Ірина МУШЕНИК**
канд. екон. наук, доцент кафедри математики,
інформатики та академічного письма
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

МЕТОДИ МОЗКОВОГО ШТУРМУ ДЛЯ ОТРИМАННЯ НОВИХ ІДЕЙ В НАУЦІ

Метод мозкового штурму з'явився в Сполучених Штатах Америки наприкінці 30-х років. У цей час співвласник великої рекламної фірми Алекс Ф. Осборн почав практикувати серед своїх співробітників новий підхід до пошуку ідей. Основна ідея – відокремити генерацію ідей від її критики, а точніше відокремити мрійника від критики. Метод остаточно оформився і став відомий широкому колу фахівців з виходом книги А. Осборна "Керована уява: принципи і процедури творчого мислення" в 1953 році [2].

«Мозковий штурм» (brainstorming) вперше був запропонований Алексом Осборном (Alex F. Osborn) наприкінці 30-х рр. минулого століття, спрямований на колективний пошук ідей, розділення процесів генерації і критики в часі. [2]. У 1948 році Алекс Осборн видав книгу «Ваша креативна сила», в якій описав запропонований ним метод. Книга несподівано стала бестселером і започаткувала нову еру у вирішенні проблем розробки. Станом на сьогодні більшість організацій, які працюють над реалізацією проектів, користуються у повсякденній роботі методом «мозкового штурму».

Суть методу мозкового штурму полягає в тому, що відбирається група кваліфікованих експертів, але оцінки і висновки робляться в ході засідання. Всі експерти діляться на дві групи: перша генерує ідеї (виставляє оцінки), а друга - їх аналізує. При цьому забороняється критикувати ту чи іншу ідею. Ідея, з якою погодиться більшість експертів, і вважається правильною.

Метод "мозкового штурму":

- досить оперативний і надійний;
- це максимум ідей за короткий відрізок часу;
- це відсутність будь-якої критики;
- це розвиток, комбінація і модифікація як своїх, так і чужих ідей.

Цей метод спеціально розроблений для отримання максимальної кількості пропозицій. Його ефективність вражаюча: 6 осіб за півгодини можуть висунути 150 ідей. Бригада проектувальників, що працює звичайними методами, ніколи не прийшла б до думки про те, що розглянута ними проблема має таке розмаїття аспектів.

Переваги мозкового штурму

1. Заохочення до креативного мислення.

Мозковий штурм є одним із небагатьох способів генерації ідей з використанням структурованої процедури.

2. Вихід за межі стандартного мислення.

В процесі колективної роботи зменшується шанс обминути продуктивну ідею.

3. Простота.

Мозковий штурм — це метод, який легко зрозуміти та застосовувати. Він не вимагає високотехнологічного обладнання чи довготривалої підготовки. Одночасно його результати можна швидко оцінити.

Недоліки мозкового штурму

1. Висока ступінь залучення учасників. Брейнстормінг спрацює лише тоді, коли учасники спроможні висловити пропозиції, які стануть доробком усієї групи.

2. Неповнота процесу.

Реальні переваги ідей та пропозицій, які учасники висловлюють в ході мозкового штурму можуть бути оцінені лише за межами навчальної аудиторії.[3,ст.192]

У мозкового штурму є досить багато різновидів, більшість з яких можна застосовувати на ділових зустрічах для вирішення професійних завдань.

До них відносяться: задній, тіньовий і комбінований мозкові штурми, брейнрайтинг, індивідуальний мозковий штурм, мозковий штурм на дошці, мозковий штурм в стилі "Соло", візуальний мозковий штурм, мозковий штурм «По японськи».

Брейнрайтинг. Учасники групи пишуть свої ідеї на аркушах паперу і потім обмінюються ними один з одним. Ідея сусіда стає стимулом для нової ідеї. Принципи мозкового штурму залишаються тими ж.

Мозковий штурм на дошці. Вивішується спеціальна дошка, на яку співробітники розміщують записи тих ідей, які прийдуть їм у голову протягом робочого дня. В центрі дошки повинне бути написане великими яскравими (різнокольоровими) літерами - завдання, яке потребує вирішення. Будь-хто, у кого виникне цікава думка, може прикріпити до дошки листок з ідеєю. Переваги: проблема завжди перед очима, і думки про неї будуть постійно крутитися в умах всіх зацікавлених в її вирішенні осіб. Народжується безліч асоціацій. Знайомлячись з ідеями, прикріпленими до дошки на аркушах, працівник, швидше за все, знайде щось своє.

Якщо листів з ідеями трохи або їх немає - це говорить про те, що необхідно знайти способи спонукати своїх співробітників ставитися до роботи більш творчо.

СОЛО. Для проведення мозкового штурму самостійно краще завести для своїх ідей спеціальну картотеку. Важливо "записувати" абсолютно всі ідеї - вдалі і не дуже, що здаються абсурдними і порожніми. Якщо ідея з'явилася - запишіть її.

Візуальний мозковий штурм. Фіксація ідей з допомогою малюнків. Як правило, ідеї з'являються швидко, одна за одною, і замальовка допоможе вам не тільки зафіксувати вдалу ідею, але і не втратити темп в процесі роздумів.

Недоліком застосування методу «мозкового штурму» загалом є те, що він не гарантує, що буде знайдено оптимальне, єдино правильне рішення проблеми. Практика показує, що не більше 15% напрацьованих таким чином ідей є справді дієвими. Ще одним недоліком застосування цього методу є те, що часто «генеровані» ідеї важко або неможливо реалізувати.[4, ст.88]

Не зважаючи на ці недоліки, за умов правильної організації, застосування методу «мозкового штурму» є дуже доцільним для підвищення ефективності професійно-орієнтованого навчання, оскільки він не тільки сприяє розвитку креативного мислення, тренуванню вміння шукати нові підходи до вирішення конкретних проблем і задач, поліпшенню навичок роботи в команді, які можуть знадобитися майбутнім молодим спеціалістам у професійній діяльності, а й робить здобувач вищої освіти більш впевненими в собі та розкутими. Метод «мозкового штурму» активно застосовується провідними компаніями в Україні та світі, особливо у сферах ІТ-технологій та реклами, тому практичне ознайомлення здобувач вищої освіти з основами роботи за цим методом поліпшить їх конкурентоздатність не тільки на українському, але і на міжнародному ринку праці.

Список використаних джерел:

1. Винославська О. Проектування інноваційної діяльності як складова педагогічної майстерності викладача вищої школи. *Вісник Львівського університету* [Серія педагогіка]. Вип. 25 [Ч. 1] Львів. 2009. С. 48–56.
2. Дмитрієва Л. Креативні прийоми вироблення ідей. Елітаріум : Центр дистанційного навчання, 2007. URL : www.elitarium.ua.
3. Чорнобай Л.М , Мушеник І.М. Формування стратегії розвитку підприємства з використанням інструментарію контролінгу в сучасних господарських умовах *Інфраструктура ринку*. 2021. № 52.